

sants, en bona mesura, de la brutícia que presenten els comptes públics. Per acabar-ho d'adobar, va anunciar que el País Valencià mirarà d'acollir els primers Jocs Europeus, en què participarien 35 estats, l'any 2010. La borratxera d'esdeveniments internacionals intenta amagar el caos dels números, però, ben al contrari, els agreujaria, si és que finalment es dugueren a terme.

Centralitat i llengua. Andalusia i Múrcia pel sud; Madrid per l'oest; les Illes Balears per l'est, i Catalunya pel nord, Francesc Camps va tornar a insistir en la potencialitat estratègica del País Valencià. Va referir-se a la línia que va de Madrid a les Illes com "el major vector de prosperitat d'Espanya", i va rebutjar de ple qualsevol euroregió. Per cert, va remarcar en dues ocasions que el territori valencià s'allarga "de Vinaròs a Pilar de la Horadada, no a Guardamar del Segura".

Quant a la llengua, la Generalitat facilitarà la traducció a Internet dels diaris que es publiquen en castellà al País Valencià. Això a banda, socialistes i Entesa van ser durs en aquest camp, amb el Consell. Pla va recordar el "càstig" a les Trobades d'Escoles en València, i Ribó va dir que al PP la llengua "els interessa per ser brasilers en compte de portuguesos, la fan servir per a usos lúdics i per enfrontar-nos amb unes altres comunitats".

Més pactes? PP i PSPV-PSOE, malgrat tot, podrien continuar amb l'orgia de pactes a gran escala. Fa setmanes que el PP vol signar un acord sobre urbanisme amb els socialistes, un pacte que aquests van desestimar fins i tot a la primera jornada del debat de política general. L'endemà, però, ja era estesa la idea que Pla intentarà marcar les línies bàsiques de la construcció amb Camps. Ribó ja havia acusat Pla al ple de dimarts: "Ens preocupen els seus pactes."

El síndic de l'Entesa es referia als acords sobre l'Estatut i els residus, però també a la política seguidista i còmplice dels socialistes en municipis com Alacant, Elda (Vinalopó Mitjà) i Cabanes (Plana Alta). Ribó, que va demanar una moratòria urbanística, va inquirir al president si "s'ha preguntat quin país deixarà als seus fills". Curiosament,

Pla també demanava poc abans a Camps que "no condicione el nostre futur".

La dèria pactista no afectarà, però, l'aigua. Pla va proposar de nou al PP de crear un fòrum, en què hi participen tots els sectors implicats, però aleshores Camps va respondre de manera nítida: "Aigua per a tots." Tot i que els socialistes acorden un mapa urbanístic amb els populars, aquests no pensen renunciar a un dels seus grans cabals de vots.

Insults. Com que cap debat d'aquesta mena no pot esquivar el to agre, les rèpliques van respondre a les expectatives. Camps va acusar Pla d'haver-lo insultat: "Jo no insulte mai, i vostè no fa altra cosa", li va etzibar. "Ha insultat el president de la Comunitat Valenciana." Pla l'havia acusat de "demagogia" i d'"enganyar la ciutadania" sobre la veritable finalitat de l'aigua transvasada, alhora que assegurava que els socialistes tenen "un pla de futur". "Pla no té futur", va matisar Camps, que en ocasions va emprar un to grotesc.

El to va aguditzar encara més en la resposta a Ribó, qui havia recordat al PSPV-PSOE la possibilitat de retocar la barrera del 5% a Madrid. "Vostè no creu en el Parlament valencià, en la democràcia valenciana..., vostè no creu en la Comunitat Valenciana!", va esclatar Camps, que va repetir aquest argument enèrgicament tant com va caldre: "Avui ha parlat el seu cor, que no creu en aquest Parlament, vostè ha demanat que els socialistes trenquen un pacte fet en les Corts valencianes", o "mai no havia escoltat un menyspreu més gran a la democràcia valenciana". I tot això, només pel 5%. Ribó, que havia desitjat en veu alta que el 2007 el PP abandonara el poder, va notar com de clar té Camps que el PSOE no modificarà la tanca quan aquest va concloure: "Els ho dic amb tota l'estima del món, perquè em cauen [EU - l'Entesa] molt bé: si algú ha de preparar les maletes són vostès i el seu grup."

Immediatament, Camps va mirar Pla, i aquella mirada era, en realitat, una pregunta: "Perquè tu no em fallaràs, veritat?" El PSOE té les maletes pel mànec.

Víctor Maceda

La possible reforma de l'Estatut de Balears està perillosament encallada pel dubte de si es crearà -i en el cas que així sigui, com es farà- el consell insular de Formentera, el qual se separaria de l'actual d'Eivissa-Formentera. Encara que pugui semblar una qüestió menor, és de gran importància. Tanta com que les fonts de l'oposició (PSOE i EU) consultades consideren que a hores d'ara ben bé es pot pensar que no hi haurà nou Estatut si el Govern i el PP no fan marxa enrere en la seva pretensió de crear aquest consell. La raó de fons és que podria alterar tot el sistema de distribució de la represen-

Consell Insular de Mallorca.

La guerra de Formentera

La possibilitat anunciada pel Govern balear de crear el consell insular de Formentera pot posar en perill la reforma de l'Estatut.

tació al Parlament i de distribució dels recursos econòmics per a cada consell existent en aquests moments. L'oposició, però, no està disposada a consentir-ho. I cal recordar que sense l'acord bàsic entre PP i PSOE no hi haurà reforma de l'Estatut. És possible que durant el debat de política general —que es durà a terme aquesta setmana, els dies 4, 5 i 6— en el Parlament balear, el president del Govern, Jaume Matas, oferís alguna notícia concreta sobre les intencions del seu executiu pel que fa al consell de la discòrdia. Però, fins al moment, la paràlisi de la reforma de l'Estatut balear per aquesta qüestió és un fet.

L'actual estructura institucional.

L'Estatut s'aprovà el 1983, però abans ja hi havia els consells insulars. Es crearen el 1978 a través del decret del Govern estatal que posava en marxa la preautonomia balear: els tres consells insulars units formaven l'ens comú, el Consell General Interinsular (CGI), del qual sorgia l'executiu preautonòmic. Els consells eren, per tant, la institució bàsica de l'autogovern balear. Funcionaven amb representació indirecta els primers dos anys (els membres eren proporcionals a la representació assolida per cada partit en les primeres eleccions generals, de juny del 1977) i a partir dels resultats de les eleccions preautonòmiques a cada consell (el 1979, el mateix dia que les primeres eleccions municipals) tingueren ja representació directa. Així, els antics consells funcionaren des del 1979 i fins al 1983. Però l'Estatut, aquest últim any, canvià la seva naturalesa. Deixaren de ser la institució bàsica autonòmica. Segons marca l'article 18, "l'organització institucional autonòmica serà integrada pel Parlament, pel Govern i pel president de la comunitat autònoma", i es reserva als consells "el govern i l'administració de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera". És a dir, des del 1983, els electors trien directament els diputats del Parlament —per quatre circumscripcions, una per a cada illa—, i aquests, quan està constituïda la Cambra, elegeixen el president, que designa el seu govern, i no

més després d'aquest procés el cap de l'executiu convoca la creació de cada consell, format pels electes al Parlament per a cada circumscripció. Amb posterioritat, una llei permeté que, sota certes condicions, una part dels electes puguin renunciar a la condició de membres de cada consell insular (en favor dels següents de la llista electoral) i continuar, però, com a diputats al Parlament balear. D'aquesta manera, es fa més operatiu cada consell. Alhora, aquest sistema no altera l'estructura institucional que ha funcionat des del 1983 fins avui mateix.

En resum, el Parlament és compost per 59 diputats, 23 dels quals són elegits per la circumscripció de Menorca, 12 per la d'Eivissa, 1 per la de Formentera i 33 per la de Mallorca. Cada grup insular d'electes forma el consell respectiu: Mallorca, Menorca i els diputats d'Eivissa i el de Formentera s'ajunten en el seu únic i comú consell. El nombre de diputats al Parlament que es tria per a cada circumscripció fou una de les batalles principals quan es redactà l'Estatut. Al final s'acceptà aquesta distribució, a mig camí entre la proporcionalitat i la paritat, com a solució de compromís, amb l'abstenció del PP (aleshores AP). El sistema multiplica la representació de les illes menors, ja que si la representació fos estrictament proporcional a la població, el seu nombre de diputats seria molt menor. De fet, Mallorca suma, si fa no fa, el 80% de la població balear. Però no arriba a la paritat o igualtat de representació entre territoris, com defensaven els conservadors i alguns nacionalistes durant el procés de redacció de l'Estatut. Aquesta distribució, llavors, té el seu corresponent aproximat a l'hora de decidir les transferències econòmiques que reben anualment els tres consells. La complexitat del sistema vigent des del 1983 és tanta que qualsevol alteració afectaria necessàriament el conjunt. Això explica la gran desconfiança de l'oposició davant la proposta genèrica de creació del Consell de Formentera.

La reforma. Des del moment en què el Govern del PP (amb majoria absoluta) anuncià que volia crear el consell de Formentera, es va obrir la possibilitat que la distribució de la representació al Parlament i la dels diners per als con-

Parlament balear.

Els consells balears

PARLAMENT BALEAR

Té 59 escons. Els electors elegeixen els seus diputats amb aquesta proporció:

Formentera

1

Eivissa Menorca Mallorca

Consell Insular de Mallorca

33 consellers

Consell Insular d'Eivissa i Formentera

Consell Insular de Menorca

sells s'alteràs. No es coneix exactament què vol el Govern, però els dubtes que aixeca el simple anunci són tan intensos que els partits que més desconfien –PSOE i EU-Verds– es preparen per fer-ne *casus belli*. És a dir, que si la proposta representa una mínima alteració en el sistema de representació o de distribució financera, s'oposaran al conjunt de la reforma. O sigui, no hi hauria nou Estatut. Així ho explicaren les fonts de la direcció dels dos partits citats consultades la setmana passada.

EU considera que, d'entrada, voler fer un consell per a una illa que té un sol municipi és dubtosament constitucional i, a més, sospita que si es fes seria a costa d'incrementar un diputat al Parlament perquè, asseguren, el PP d'Eivis-

sa no acceptaria mai quedar-se només amb 12 diputats, quan Menorca seguiria aportant els 13 actuals. Només és un exemple que posa EU per argumentar les possibles alteracions que al seu parer provocaria la creació del nou consell. En qualsevol cas, les fonts directives d'EU consultades no entenen res de les intencions del Govern, però sí que tenen una cosa clara: "Si el nou consell es fa i altera el sistema actual, per poc que ho faci, no l'acceptarem." En el PSOE opinen igual i, a més, expliquen que un consell tan petit seria molt poc operatiu, d'una magnitud tan migrada que no podria assumir les competències que es transfereixen habitualment als altres consells. Consideren que seria més eficient mantenir l'actual consell

d'Eivissa-Formentera i dotar l'Ajuntament de Sant Francesc Xavier de Formentera d'algunes competències delegades que sí que podria gestionar. Segons els socialistes, crear aquest nou consell significaria que, a més de poder alentir els processos de transferència generals, es produiria un absurd: "Què passaria amb les competències i dotacions pressupostàries que no pogués assumir?, i les que gestionàs, anirien en detriment de l'actual consell conjunt amb Eivissa o bé dels altres? Això, nosaltres no ho acceptaríem mai... En fi, no s'entén què vol el PP."

Potser aquesta mateixa setmana el Govern balear es decidirà a dir què vol fer exactament. Una decisió que podria encendre la guerra de Formentera, que tindria, com a primera víctima, la reforma de l'Estatut.

EU: "Si el nou consell insular es fa i altera el sistema actual, no l'acceptarem"

Miquel Payeras